

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 193/08-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. júna 2008 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. I. P., D., zastúpeného advokátom Mgr. R. K., D., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Žilina č. k. 2R/1/2007-393 zo 14. decembra 2007 a takto

rozhodol:

Sťažnosť JUDr. I. P. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. februára 2008 doručená sťažnosť JUDr. I. P., D. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom Mgr. R. K., ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských

práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) č. k. 2R/1/2007-393 zo 14. decembra 2007 (ďalej aj „uznesenie zo 14. decembra 2007“).

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol: «Základné práva sťažovateľa boli porušené Uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. 2R/1/2007-393 zo dňa 14. 12. 2007, ktorým menovaný súd potvrdil reštrukturalizačný plán dlžníka A., a. s... v znení schválenom veriteľským výborom dlžníka dňa 12. 11. 2007 a prijatom schvaľovacou schôdzou dňa 07. 12. 2007 tvoriaci prílohu tohto uznesenia. Okresný súd Žilina citovaným uznesením zároveň ukončil reštrukturalizáciu dlžníka A., a. s... (ďalej aj „Rozhodnutie porušovateľa“).

Rozhodnutie porušovateľa bolo v Obchodnom vestníku č. 245/2007 zverejnené dňa 19. 12. 2007.

Predmetné uznesenie sa stalo právoplatným a vykonateľným dňom 20. 12. 2007...

Zákon o konkurze a reštrukturalizácii nepripúšťa možnosť podania odvolania voči uzneseniu, ktorým súd potvrdzuje reštrukturalizačný plán prijatý schvaľovacou schôdzou. Zároveň v § 198 ods. 1 ZKR je ustanovené, že dovolanie a mimoriadne dovolanie proti uzneseniu vydanému v konaní podľa tohto zákona nie je prípustné a v § 197 ods. 2 je taktiež vylúčená možnosť obnovy konania.

Vychádzajúc z vyššie citovaných ustanovení Zákona o konkurze a reštrukturalizácii voči Rozhodnutiu porušovateľa nie je prípustný riadny a ani mimoriadny opravný prostriedok, a ani žiadny iný právny prostriedok nápravy. Nakoľko týmto Rozhodnutím porušovateľa boli porušené základné práva sťažovateľa, je Ústavný súd SR oprávnený a zároveň povinný vo veci konať...

Dňa 06. 11. 1996 bola medzi veriteľom V., a. s... a dlžníkom A. a. s... uzatvorená Úverová zmluva č. 335/96..., na základe ktorej sa veriteľ zaviazal dlžníkovi poskytnúť devízový úver do sumy 4 717 500,- DEM... peňažná pohľadávka veriteľa... voči dlžníkovi... vyplývajúca z hlavného obligačného vzťahu založeného Úverovou zmluvou č. 335/96... bola zabezpečená dvoma spôsobmi, a to:

a) zriadením záložného práva k nehnuteľnému majetku záložcu G., a. s. (aktuálne obchodné meno A., a. s.)... na základe Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnému

majetku č. 335/1/97 uzatvorenej dňa 12. 06. 1997... a... č. 1/99 uzatvorenej dňa 26. 03. 1999...

b) ručením na základe Ručiteľskej listiny č. 1/99 zo dňa 22. 10. 1999 spisanej ručiteľom G., a. s. (aktuálne obchodné meno A., a. s.)...

Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 28K/218/2002-625 zo dňa 23. 10. 2003 bol na dlžníka A., a. s. vyhlásený konkurz. Veriteľ V., a. s. si do konkurzného konania prihlásil svoju pohľadávku v celkovej výške 20 065 626,35 Sk...

Dňa 07. 01. 2004 bola medzi postupcom V., a. s. a postupníkom G., s. r. o.,... uzatvorená Zmluva o postúpení pohľadávok, ktorou postupca... postúpil postupníkovi... svoju zostávajúcu peňažnú pohľadávku voči dlžníkovi A., a. s. vyplývajúcu z Úverovej zmluvy č. 335/96... v celkovej výške 19 897 264,03 Sk...

Po predmetnom postúpení pohľadávky pôvodného veriteľa V., a. s. na nového veriteľa G., s. r. o. uhradil ručiteľ A., a. s. za dlžníka A., a. s. novému veriteľovi G., s. r. o. sumu 5 734 000,- Sk.

Dňa 22. 02. 2007 bola uzatvorená medzi postupcom G., s. r. o. a postupníkom JUDr. I. P.,... (ďalej len „sťažovateľom“) Zmluva o postúpení pohľadávky, ktorou postupca... postúpil na sťažovateľa... peňažnú pohľadávku voči dlžníkovi A., a. s. vyplývajúcu z Úverovej zmluvy č. 335/96... v celkovej výške 14 163 263,03 Sk s príslušenstvom (hlavný obligačný vzťah)... S postúpenou pohľadávkou prešli na sťažovateľa aj všetky práva s ňou spojené. Týmito právami (akcesorické záväzky) sú práva vyplývajúce z vyššie uvedených právnych prostriedkov zabezpečujúcich hlavný obligačný vzťah, t. j. zo záložného práva... a z ručiteľského vyhlásenia...

Uznesením sp. zn. 2R/1/2007 zo dňa 01. 06. 2007 Okresný súd Žilina povolil reštrukturalizáciu obchodnej spoločnosti A., a. s. ...

V súvislosti s povolením reštrukturalizácie obchodnej spoločnosti A., a. s. si sťažovateľ riadne a včas prihlásil pohľadávku v celkovej výške 19 266 924,63 Sk, ktorá pozostáva z istiny 14 163 263,03 Sk a úrokov vo výške 5 103 661,60 Sk. Právnym dôvodom vzniku prihlásenej pohľadávky je vyššie uvedené ručiteľské vyhlásenie obsiahnuté v Ručiteľskej listine č. 1/99 zo dňa 22. 10. 1999, ktoré ručiteľ A., a. s. uskutočnil za účelom zabezpečenia peňažnej pohľadávky sťažovateľa ako obligačného veriteľa voči obligačnému dlžníkovi A., a. s. vyplývajúcej z hlavného obligačného záväzku založeného Úverovou

zmluvou č. 335/96 zo dňa 06. 11. 1996. Sťažovateľ si teda voči A., a. s. ako ručiteľovi uplatnil v reštrukturalizácii peňažnú pohľadávku z akcesorického záväzkového vzťahu. Keďže táto pohľadávka sťažovateľa z akcesorického záväzku nebola zabezpečená žiadnym zabezpečovacím právnym prostriedkom, prihlásil si sťažovateľ túto pohľadávku ako pohľadávku nezabezpečenú...

Dňa 12. 11. 2007 schválil Veriteľský výbor dlžníka A., a. s. reštrukturalizačný plán týkajúci sa menovaného dlžníka (ďalej len „Reštrukturalizačný plán“). V bode IV. Zánik zabezpečovacích práv Závaznej časti Reštrukturalizačného plánu sa uvádza, že v zmysle § 155 ods. 2 ZKR dňom zverejnenia uznesenia Okresného súdu Žilina o potvrdení tohto Reštrukturalizačného plánu v Obchodnom vestníku zanikajú zabezpečovacie práva vzťahujúce sa na majetok dlžníka, vrátane zmluvných a exekučných záložných práv viaznucich na nasledujúcich nehnuteľnostiach vo vlastníctve dlžníka (nehnuteľnostiach, na ktoré bolo zriadené záložné právo už uvedenými záložnými zmluvami, pozn.)...

Po tom, ako sa sťažovateľ oboznámil s obsahom Závaznej časti Reštrukturalizačného plánu, zaslal dohliadajúcemu súdu ako aj reštrukturalizačnému správcovi písomné námietky zo dňa 03. 12. 2007 a ich doplnenie zo dňa 12. 12. 2007, v ktorých vyjadril svoj nesúhlas s právnym názorom správcu o zániku záložného práva k nehnuteľnostiam... Vo svojich námietkach sťažovateľ upozornil dohliadajúci súd i reštrukturalizačného správcu na to, že záložné právo viaznuce na vyššie uvedenom majetku dlžníka A., a. s. nezabezpečuje jeho pohľadávku voči dlžníkovi A., a. s. z titulu ručenia (ale zabezpečuje pohľadávku z hlavného obligačného záväzku medzi sťažovateľom ako obligačným veriteľom a obligačným dlžníkom A., a. s. vyplývajúcu z Úverovej zmluvy č. 335/96...) a preto toto záložné právo nebol sťažovateľ povinný prihlásiť do reštrukturalizácie dlžníka A., a. s. ako právo zabezpečovacie a z tohto dôvodu sa na predmetné záložné právo nevzťahujú ustanovenia Zákona o konkurze a reštrukturalizácii upravujúce zánik zabezpečovacích práv z dôvodu, že neboli riadne a včas prihlásené do reštrukturalizácie...

Napriek uvedeným námietkam sťažovateľa schvaľovacia schôdza dňa 07. 12. 2007 prijala Reštrukturalizačný plán dlžníka A., a. s. a následne Okresný súd Žilina tento plán potvrdil Uznesením sp. zn. 2R/1/2007 zo dňa 14. 12. 2007, ktorým zároveň rozhodol o skončení reštrukturalizácie dlžníka A., a. s...

Pri vydaní Rozhodnutia porušovateľa sa porušovateľ nekriticky stotožnil s právnym názorom reštrukturalizačného správcu, že sťažovateľ si riadne a včas do reštrukturalizácie neprihlásil zabezpečovacie právo vyplývajúce zo Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnému majetku č. 335/1/97 uzatvorenej dňa 12. 06. 1997 a Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnému majetku č. 1/99 zo dňa 26. 03. 1999, v dôsledku čoho takéto riadne a včas neprihlásené zabezpečovacie právo zaniká v zmysle ust. § 155 ods. 2 ZKR.

Sťažovateľ zásadne odmieta takýto právny názor porušovateľa, pretože predmetné Záložné právo nezabezpečovalo pohľadávku sťažovateľa voči reštrukturalizačnému dlžníkovi A., a. s. z ručiteľského vyhlásenia, ktorú pohľadávku si sťažovateľ do reštrukturalizácie prihlásil, a preto sťažovateľ nebol povinný a ani oprávnený si toto Záložné právo ako právo zabezpečovacie prihlásiť do reštrukturalizácie. Je zrejmé, že zo strany porušovateľa ako všeobecného súdu došlo k takému svojvoľnému výkladu a aplikácii Zákona o konkurze a reštrukturalizácii, ktorým sa natolko odchýlil od znenia tohto zákona, že tým zásadne poprel jeho účel a význam a preto takéto konanie porušovateľa je z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné...

... hlavný obligačný záväzok založený Úverovou zmluvou č. 335/96, ako aj obidva zabezpečovacie právne prostriedky, t. j. Záložné právo a ručiteľské vyhlásenie, sú tri samostatné právne vzťahy, hoci aj zabezpečovacie právne prostriedky sú vo vzťahu ku hlavnému obligačnému záväzku akcesorickej a subsidiárnej povahy. Nároky, ktoré si sťažovateľ môže uplatňovať z týchto troch samostatných právnych vzťahov, sú nárokmi vyplývajúcimi z troch samostatných právnych dôvodov.

Z uvedeného je zrejmé, že pohľadávka sťažovateľa voči dlžníkovi A., a. s. ako ručiteľovi vyplývajúca z ručiteľského vzťahu nebola zabezpečená predmetným Záložným právom, ktoré Záložné právo navyše bolo zriadené ešte predtým, ako vznikol ručiteľský vzťah. Sťažovateľ si pohľadávku z ručiteľského vzťahu prihlásil do reštrukturalizácie dlžníka A., a. s. riadne a včas, avšak keďže táto samostatná pohľadávka z ručiteľského vzťahu nebola zabezpečená žiadnym zabezpečovacím právnym prostriedkom, nemohol si túto pohľadávku prihlásiť ako zabezpečenú.

Z vyššie citovaných ustanovení Zákona o konkurze a reštrukturalizácii vyplýva, že veriteľ si môže do reštrukturalizácie prihlásiť len také zabezpečovacie právo,

ktoré zabezpečuje konkrétnu pohľadávku voči dlžníkovi v reštrukturalizácii, teda pohľadávku spôsobilú na prihlásenie do reštrukturalizácie. Z uvedeného je nepochybné, že do reštrukturalizácie nie je možné prihlásiť zabezpečovacie právo, ktoré priamo nezabezpečuje pohľadávku voči dlžníkovi v reštrukturalizácii, hoci aj takéto zabezpečovacie právo zaťažuje majetok dlžníka v reštrukturalizácii...

Ak Záložné právo nezabezpečuje pohľadávku sťažovateľa voči ručiteľovi A., a. s. z ručenia (ale zabezpečuje pohľadávku sťažovateľa voči obligačnému dlžníkovi A., a. s. z hlavného obligačného vzťahu založeného Úverovou zmluvou 335/96), toto zabezpečovacie právo nie je možné prihlásiť do reštrukturalizácie dlžníka A., a. s., takže na toto zabezpečovacie právo nie je možné aplikovať ustanovenie § 122 ods. 2 ZKR a ani ustanovenie § 155 ods. 2 ZKR... porušovateľ ako všeobecný súd napriek tomu aplikoval uvedené ustanovenia ZKR na Záložné právo a svojim rozhodnutím spôsobil zánik Záložného práva...

Pre úplnosť sťažovateľ dodáva, že príslušné ustanovenia ZKR upravujú len zánik takých zabezpečovacích práv, ktoré sa týkajú konkrétnej pohľadávky veriteľa voči dlžníkovi v reštrukturalizácii a ktoré zabezpečovacie práva neboli riadne a včas prihlásené do reštrukturalizácie. ZKR teda neobsahuje ustanovenia, na základe ktorých by zanikali tie zabezpečovacie práva, ktoré síce zaťažujú majetok dlžníka v reštrukturalizácii, avšak nezabezpečujú pohľadávku voči dlžníkovi v reštrukturalizácii. Z toho vyplýva, že ZKR neobsahuje žiadne také ustanovenia, na základe ktorých by mohli zaniknúť záložné práva zriadené k akýmkoľvek nehnuteľnostiam dlžníka v reštrukturalizácii, ktoré však zabezpečujú pohľadávku záložného veriteľa voči tretej osobe, t. j. osobe odlišnej od dlžníka v reštrukturalizácii ako záložcu...

Je nesporné, že keby porušovateľ protiústavné nepozbavil sťažovateľa jeho Záložného práva ako majetkového práva, realizáciou Záložného práva by došlo k upokojeniu pohľadávky sťažovateľa voči obligačnému dlžníkovi A., a. s., čím by sa zhmotnilo toto jeho majetkové právo.

Z doteraz uvedeného vyplýva, že porušovateľ svoje rozhodnutie založil na svojoľnej interpretácii a aplikácii ZKR vo vzťahu k Záložnému právu zriadenému v prospech sťažovateľa, pričom svojim konaním porušil základné právo sťažovateľa na ochranu

vlastníctva a pokojné užívanie jeho majetku, keď ho predmetného Záložného práva protiústavné pozbavil...

Sťažovateľ sa domnieva, že porušovateľ ako všeobecný súd porušil jeho ústavné právo na súdnu ochranu, keď sa v odôvodnení svojho rozhodnutia napadnutého touto ústavnou sťažnosťou skutkovo ani právne vôbec nezaoberal námietkami sťažovateľa, ktorými tento poukazoval na jeho nezákonné pozbavenie Záložného práva. Porušovateľ v odôvodnení svojho rozhodnutia dokonca výslovne uviedol, že sa námietkami sťažovateľa bližšie nezaoberal a zároveň že „námietky podľa svojho obsahu nie sú takého charakteru, že by odôvodňovali rozhodnutie súdu zamietnuť reštrukturalizačný plán“.

V tejto súvislosti poukazuje sťažovateľ na ustanovenie § 154 ods. 1 písm. a) ZKR, v zmysle ktorého súd uznesením zamietne Reštrukturalizačný plán, ak boli podstatným spôsobom porušené ustanovenia tohto zákona o náležitostiach plánu, postupe pri príprave plánu, hlasovaní o pláne, alebo iné ustanovenia týkajúce sa plánu, ak to malo nepriaznivý vplyv na niektorého z účastníkov plánu. Z citovaného ustanovenia ZKR je zrejmé, že porušovateľ bol povinný ex offio zaoberať sa všetkými skutkovými okolnosťami, o ktorých sa dozvedel v rámci svojho dohľadu počas reštrukturalizácie a tieto skutkové okolnosti vyhodnotiť v súlade so zmyslom príslušných ustanovení ZKR...

Rozhodnutie porušovateľa (najmä v súvislosti s účinkami tohto rozhodnutia, ktoré spôsobujú zánik Záložného práva sťažovateľa) bolo vydané v konaní, ktoré prebehlo len na jednom stupni, nakoľko voči tomuto rozhodnutiu nie je možné podať žiaden riadny ani mimoriadny opravný prostriedok. Potom je zrejmé, že pri vydaní Rozhodnutia porušovateľa bolo porušené právo sťažovateľa na spravodlivý proces..., keďže porušovateľ pri rozhodovaní o zániku Záložného práva sťažovateľa (v rámci rozhodovania o potvrdení Reštrukturalizačného plánu) neumožnil sťažovateľovi ústne sa vyjadriť v danej veci a dokonca sa ani riadnym spôsobom nezapodieval viacerými sťažovateľom podanými písomnými námietkami. Týmto porušovateľ odňal sťažovateľovi možnosť konať pred všeobecným súdom a domáhať sa ústavou garantovanej efektívnej ochrany svojho ústavného práva na ochranu vlastníctva (t. j. Záložného práva ako práva vecného).»

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vyslovil porušenie ním označených základných a iných práv uznesením okresného súdu zo 14. decembra 2007, zrušil toto uznesenie a vec

vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, priznal mu finančné zadostučinenie v sume 100 000 Sk a náhradu trov konania pred ústavným súdom. Sťažovateľ zároveň navrhoval ústavnému súdu, aby vo veci vydal predbežné opatrenie.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci (v tomto prípade krajským súdom v občianskoprávnom konaní) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav,

ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

V súlade s uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

Podľa čl. 20 ods. 4 ústavy vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00 mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyvozené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00 mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a zároveň by malo za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Podľa § 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“) tento zákon upravuje riešenie úpadku dlžníka speňažením majetku dlžníka a kolektívnym uspokojením jeho veriteľov alebo postupným uspokojením veriteľov dlžníka spôsobom dohodnutým v reštrukturalizačnom pláne; zákon upravuje aj riešenie hroziaceho úpadku dlžníka a oddĺženie fyzickej osoby.

Podľa § 8 zákona o konkurze a reštrukturalizácii zabezpečovacím právom sa na účely tohto zákona rozumie záložné právo, zádržné právo, zabezpečovací prevod práva a zabezpečovací prevod pohľadávky vrátane iných práv, ktoré majú podobný obsah a účinky. Pohľadávka zabezpečená zabezpečovacím právom sa na účely tohto zákona považuje do výšky jej zabezpečenia za zabezpečenú pohľadávku.

Podľa § 120 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii ak tento zákon neustanovuje inak, právo uplatňovať svoje nároky počas reštrukturalizácie majú len veritelia, ktorí spôsobom ustanoveným týmto zákonom prihlásili svoje pohľadávky. Ak sa tieto nároky v reštrukturalizácii riadne a včas neuplatnia prihláškou, právo vymáhať tieto nároky voči dlžníkovi v prípade potvrdenia reštrukturalizačného plánu súdom zaniká.

Podľa § 121 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii prihlášku spolu s prílohami podáva veriteľ v dvoch rovnopisoch správcovi na adresu jeho kancelárie a v jednom rovnopise na súd. Prihláška musí byť doručená správcovi aj súdu do 30 dní od povolenia reštrukturalizácie. Na prihlášku doručenú po lehote alebo prihlášku doručenú v lehote len správcovi alebo len súdu sa v reštrukturalizácii neprihliada a pohľadávka v nej uplatnená sa do reštrukturalizačného plánu nezahŕňa. Doručenie prihlášky na súd má pre plynutie premlčacej lehoty a zánik práva rovnaké právne účinky ako uplatnenie práva na súde.

Podľa § 122 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii ak veriteľ prihlasuje zabezpečenú pohľadávku, v prihláške uvedie aj druh, poradie a právny dôvod vzniku zabezpečovacieho práva spolu s určením majetku, ktorým je zabezpečená, a sumu, do ktorej je zabezpečená. Ak prihláška zabezpečenej pohľadávky tieto údaje neobsahuje, zabezpečená pohľadávka sa v reštrukturalizácii považuje len za nezabezpečenú pohľadávku a na zabezpečovacie právo, ktorým je zabezpečená, sa v reštrukturalizácii neprihliada.

Podľa § 124 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii každú prihlásenú pohľadávku správca s odbornou starostlivosťou porovná s účtovnou a inou dokumentáciou dlžníka a so zoznamom záväzkov dlžníka; správca pritom prihliadne aj na vyjadrenia dlžníka a iných osôb a vykoná aj vlastné šetrenie. Ak správca pri skúmaní pohľadávky zistí,

že prihlásená pohľadávka je čo do právneho dôvodu, vymáhateľnosti, výšky, zabezpečenia zabezpečovacím právom alebo poradia zabezpečovacieho práva sporná, je povinný prihlásenú pohľadávku v spornom rozsahu poprieť. Podľa § 124 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii veriteľ popretej pohľadávky sa môže do 30 dní od uplynutia lehoty na popieranie pohľadávok žalobou podanou voči dlžníkovi domáhať, aby súd určil právny dôvod, vymáhateľnosť, výšku, zabezpečenie zabezpečovacím právom alebo poradie zabezpečovacieho práva popretej pohľadávky; v žalobe sa veriteľ môže domáhať len toho, čo uviedol v prihláške. Podľa odseku 6 rozhodnutie súdu o určení popretej pohľadávky je účinné voči každému. Právoplatnosťou rozhodnutia súdu o určení pohľadávky sa popretá pohľadávka v rozsahu určenom súdom považuje za zistenú; vo zvyšnom rozsahu nemožno pohľadávku voči dlžníkovi vymáhať.

Podľa § 132 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii reštrukturalizačný plán (ďalej len „plán“) je listina upravujúca vznik, zmenu alebo zánik práv a záväzkov osôb v nej uvedených (ďalej len „účastník plánu“), ako aj rozsah a spôsob uspokojenia tých účastníkov plánu, ktorí sú veriteľmi prihlásených pohľadávok, prípadne akcionármi dlžníka. Po potvrdení plánu súdom je plán záväzný pre všetkých účastníkov plánu.

Podľa § 134 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii plán musí byť vypracovaný tak, aby zabezpečoval čo najvyššiu možnú mieru uspokojenia veriteľov dlžníka pri zachovaní jeho reálnosti a udržateľnosti.

Podľa § 136 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii záväzná časť plánu obsahuje určenie všetkých práv a záväzkov, ktoré majú účastníkom plánu podľa plánu vzniknúť, zmeniť sa alebo zaniknúť. Tieto práva a záväzky a majetok, ku ktorému sa vzťahujú, ak ide o vecné práva alebo iné podobné práva, musia byť v pláne určené tak, ako je to potrebné podľa osobitných predpisov pre ich vznik, zmenu alebo zánik, alebo získanie príslušných rozhodnutí a súhlasov, na základe ktorých vznikajú, menia sa alebo zanikajú alebo ktoré sú podmienkou na ich vznik, zmenu alebo zánik.

Podľa § 145 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii každý účastník plánu má právo najneskôr siedmy deň pred konaním schvaľovacej schôdze písomne požiadať predkladateľa plánu prostredníctvom správcu

- a) o podrobnejšie vysvetlenie ustanovení plánu,
- b) o opravu zjavnej chyby v písaní alebo počítaní alebo inej zrejmej nesprávnosti plánu,
- c) o zaradenie svojej pohľadávky do inej skupiny, ako bola zaradená predkladateľom plánu,
- d) o zaradenie svojho majetkového práva akcionára do inej skupiny, ako bolo zaradené predkladateľom, plánu,
- e) o zaradenie svojej zabezpečenej pohľadávky do skupiny pre nezabezpečené pohľadávky v inom rozsahu ako v rozsahu určenom predkladateľom plánu.

Podľa § 154 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii súd uznesením zamietne plán, ak

- a) boli podstatným spôsobom porušené ustanovenia tohto zákona o náležitostiach plánu, postupe pri príprave plánu, hlasovaní o pláne alebo iné ustanovenia týkajúce sa plánu, ak to malo nepriaznivý vplyv na niektorého z účastníkov plánu,
- b) prijatie plánu bolo dosiahnuté podvodným konaním alebo poskytnutím osobitných výhod niektorému účastníkovi plánu,
- c) plán nebol prijatý schvaľovacou schôdzou alebo dlžníkom; to neplatí, ak súd nahradil ich súhlas svojím rozhodnutím,
- d) plán je v podstatnom rozpore so spoločným záujmom veriteľov.

Podľa § 155 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii ustanovenia plánu sa zverejnením uznesenia o potvrdení plánu v Obchodnom vestníku stávajú účinnými voči všetkým účastníkom plánu; ustanovenia plánu o novom úvere sú účinné voči každému. Podľa odseku 2 zverejnením uznesenia o potvrdení plánu v Obchodnom vestníku zaniká právo veriteľov, ktorí riadne a včas podľa tohto zákona neprihlásili svoje pohľadávky, vymáhať tieto pohľadávky voči dlžníkovi, ako aj riadne a včas neprihlásené zabezpečovacie

práva vzťahujúce sa na majetok dlžníka; to platí rovnako aj pre podmienené pohľadávky, ktoré mali byť uplatnené prihláškou.

Z obsahu sťažnosti možno ustáliť, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na ochranu vlastníctva („podľa Čl. 20 ods. 1 a ods. 4 Ústavy SR v spojení s Čl. 12 ods. 1 Ústavy SR, podľa Článku 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“), základného práva na súdnu ochranu („podľa Čl. 46 ods. 1 a Čl. 48 ods. 1 Ústavy SR“) a práva na spravodlivé súdne konanie („podľa Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“) uznesením okresného súdu zo 14. decembra 2007.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ postúpením nadobudol ako veriteľ pohľadávku voči dlžníkovi spoločnosti A., a. s., (pohľadávka vzniknutá zo zmluvy o úvere uzavretej medzi pôvodným veriteľom V., a. s., a spoločnosťou A., a. s.). Táto pohľadávka bola zabezpečená zmluvne záložným právom zriadeným na majetok záložcu – spoločnosti A., a. s. (ďalej aj „reštrukturalizačný dlžník“), a súčasne aj ručením tej istej obchodnej spoločnosti. Na sťažovateľa prešli spolu s postúpenou pohľadávkou aj všetky oprávnenia vyplývajúce z uvedených akcesorických vzťahov viazané na hlavný obligačný vzťah.

Po povolení reštrukturalizácie obchodnej spoločnosti A., a. s., sťažovateľ prihlásil do reštrukturalizácie svoju pohľadávku vzniknutú zo zmluvy o ručení ako pohľadávku nezabezpečenú záložným právom.

Z obsahu uznesenia okresného súdu zo 14. decembra 2007 vyplýva, že pohľadávka sťažovateľa prihlásená do reštrukturalizácie bola reštrukturalizačným správcom popretá v celom rozsahu. Sťažovateľ následne 4. septembra 2007 podal okresnému súdu „žalobu o určenie právneho dôvodu, vymáhateľnosti a výšky popretej pohľadávky“, ktorá je vedená pod sp. zn. 5 Cbi 11/2007.

Sťažovateľ v reštrukturalizačnom konaní podal 6. decembra 2007 námietky k reštrukturalizačnému plánu, ktoré okresný súd vo svojom uznesení zo 14. decembra 2007 zhrnul takto „... vysvetľuje svoje postavenie v reštrukturalizačnom konaní ako postavenie veriteľa, ktorý si prihlásil prihláškou svoju pohľadávku z titulu ručenia voči dlžníkovi ako nezabezpečenú, ďalej v podaní uvádza právno-teoretický výklad problematiky záložného práva a §-u 155 ods. 2 ZKR (zákona o konkurze a reštrukturalizácii, pozn.), pričom v závere uvádza, že na ochranu jeho práv ako aj práv ostatných účastníkov reštrukturalizačného konania, by mal súd v zmysle § 154 ods. 1 ZKR predložený reštrukturalizačný plán zamietnuť...“.

Okresný súd svojím uznesením zo 14. decembra 2007 schválil reštrukturalizačný plán reštrukturalizačného dlžníka, podľa ktorého jeho účinnosťou zanikajú aj tie záložné práva zriadené na jeho majetok, ktorými bola zabezpečená pohľadávka sťažovateľa voči dlžníkovi A., a. s., z úverového vzťahu.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľa s právnym názorom všeobecného súdu, konkrétne s jeho interpretáciou a aplikáciou príslušných ustanovení zákona o konkurze a reštrukturalizácii v otázke posúdenia zániku záložných práv viaznúcich na nehnuteľnostiach vo vlastníctve reštrukturalizovaného dlžníka.

Sťažovateľ taktiež namietal porušenie ním označených práv nedostatočným odôvodnením uznesenia okresného súdu vo vzťahu k jeho právne relevantnej argumentácii, v ktorej poukázal na to, že:

- ním prihlásená pohľadávka voči reštrukturalizovanému dlžníkovi vyplýva z ručiteľského vzťahu a nebola zabezpečená záložným právom na jeho majetok,

- svoju pohľadávku zabezpečenú záložným právom nemohol v rámci reštrukturalizácie prihlásiť, lebo „... do reštrukturalizácie nie je možné prihlásiť zabezpečovacie právo, ktoré priamo nezabezpečuje pohľadávku voči dlžníkovi v reštrukturalizácii, hoci aj takéto zabezpečovacie právo zaťažuje majetok dlžníka v reštrukturalizácii...“,

- zákon o konkurze a reštrukturalizácii „... neobsahuje žiadne také ustanovenia, na základe ktorých by mohli zaniknúť záložné práva zriadené k akýmkoľvek nehnuteľnostiam dlžníka v reštrukturalizácii, ktoré však zabezpečujú pohľadávku záložného veriteľa voči tretej osobe, t. j. osobe odlišnej od dlžníka v reštrukturalizácii ako záložcu.“,

- v rozpore so zákonom o konkurze a reštrukturalizácii je aj zánik označených záložných práv na majetku reštrukturalizovaného dlžníka, a to napriek tomu, že nimi bola zabezpečená tá istá pohľadávka sťažovateľa voči dlžníkovi A., a. s., ktorá bola zabezpečená aj ručením reštrukturalizovaného dlžníka.

Okresný súd v uznesení zo 14. decembra 2007 v rámci svojho odôvodnenia uviedol: „... veriteľ (sťažovateľ, pozn.) napriek skutočnosti, že je účastníkom plánu a jeho popretá pohľadávka je zaradená do plánu s odkazom na § 158 ZKR, na schvaľovacej schôdzi nemal v zmysle § 146 ods. 5 ZKR právo hlasovať. Veriteľ nevyužil právo podať najneskôr siedmy deň pred konaním schvaľovacej schôdze písomnú žiadosť predkladateľovi plánu prostredníctvom správcu v zmysle § 145 ods. 1 písm. a) až e) ZKR, na základe ktorej by správca doručil žiadosť dlžníkovi na posúdenie najneskôr priaty deň pred konaním schvaľovacej schôdze.

Nakoľko námietky podané veriteľom neboli formulované ako žiadosť účastníka plánu pred konaním schvaľovacej schôdze a nemôžu mať ani charakter námietky účastníka hlasujúceho proti plánu v zmysle § 157 ods. 1 ZKR, súd sa nimi bližšie nezaoberal. Námietky podľa svojho obsahu nie sú takého charakteru, že by odôvodňovali rozhodnutie súdu zamietnuť reštrukturalizačný plán schválený ako veriteľským výborom, tak schvaľovacou schôdzou, z dôvodov taxatívne určených v § 154 ods. 1 písm. a) až d) ZKR...“.

Z uvedeného vyplýva, že základnou otázkou podstatnou na rozhodnutie okresného súdu vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa v uvedenej veci bola otázka, či možno do reštrukturalizácie prihlásiť pohľadávku zabezpečenú záložným právom na veciach vo vlastníctve reštrukturalizačného dlžníka, ktorá však vznikla za účelom zabezpečenia záväzku osoby odlišnej od reštrukturalizačného dlžníka, t. j. záväzku tretej osoby.

Zo sťažnosti v tejto veci vyplýva, že pohľadávka sťažovateľa ako veriteľa voči spoločnosti A., a. s. (pohľadávka vzniknutá z hlavného, resp. základného obligačného vzťahu), bola zabezpečená dvomi rôznymi formami, resp. spôsobmi zabezpečenia záväzkov, a to ručením reštrukturalizačného dlžníka a záložným právom zriadeným na nehnuteľné veci vo vlastníctve záložcu - reštrukturalizačného dlžníka.

Z uvedeného vyplýva, že subjektom povinným plniť, resp. uspokojiť pohľadávku sťažovateľa ako veriteľa na základe uvedených akcesorických vzťahov po splnení podmienky nesplatenia záväzku pôvodným dlžníkom (A., a. s.) bol reštrukturalizačný dlžník.

Ináč povedané, akcesorickými záväzkami reštrukturalizačný dlžník prevzal na seba povinnosť uspokojiť pohľadávku veriteľa za pôvodného dlžníka (A., a. s.) v zmluvne stanovenom rozsahu, v prípade, že ho nesplní sám. Sťažovateľovi ako veriteľovi teda z týchto akcesorických vzťahov vzniklo oprávnenie uplatniť si jeho nezaplatenú splatnú pohľadávku vzniknutú z hlavného obligačného vzťahu, priamo voči reštrukturalizačnému dlžníkovi aj v rámci konania začatého podľa zákona o konkurze a reštrukturalizácii.

Vzhľadom na skutočnosť, že v danom prípade bola ručením a záložným právom zabezpečená tá istá pohľadávka (pohľadávka sťažovateľa voči A., a. s., vyplývajúca z hlavného obligačného vzťahu), bolo len vecou sťažovateľa ako veriteľa, aby si zvolil z ktorého akcesorického vzťahu bude v danom prípade realizovať svoje oprávnenia, t. j. z akého právneho titulu, resp. právneho dôvodu, sa rozhodne uplatniť si svoj nárok na uspokojenie pohľadávky v rámci konania o reštrukturalizácii vedeného proti reštrukturalizačnému dlžníkovi.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd nemohol súhlasiť s argumentáciou sťažovateľa, podľa ktorej „do reštrukturalizácie nie je možné prihlásiť zabezpečovacie právo, ktoré priamo nezabezpečuje pohľadávku voči dlžníkovi v reštrukturalizácii“, ktorá nie je v súlade s platnou právnou úpravou.

Ústavný súd sa naopak stotožnil s tvrdením sťažovateľa, podľa ktorého si svoju pohľadávku vyplývajúcu z ručiteľského záväzku voči reštrukturalizačnému dlžníkovi nemohol uplatniť ako zabezpečenú. Zároveň však ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že realizáciou svojich oprávnení vyplývajúcich z druhého akcesorického vzťahu – záložnej zmluvy mohol sťažovateľ prihlásiť svoju pohľadávku v rámci konania o reštrukturalizácii ako zabezpečenú, a naopak nere realizácia týchto oprávnení, t. j. neprihlásenie tejto pohľadávky v konaní o reštrukturalizácii, má za následok ich zánik.

V závere k tejto argumentácii sťažovateľa ústavný súd dodáva, že súbežné zachovanie nárokov sťažovateľa voči reštrukturalizovanému dlžníkovi z oboch zabezpečovacích pohľadávok zabezpečujúcich splnenie tej istej hlavnej pohľadávky by znamenalo popretie účelu samotnej reštrukturalizácie.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd po preskúmaní uznesenia okresného súdu konštatuje, že jeho záver, podľa ktorého námietky sťažovateľa týkajúce sa obsahu neboli takého charakteru, aby odôvodňovali zamietnutie schváleného reštrukturalizačného plánu súdom, nemožno označiť za arbitrárny, resp. vychádzajúci z nesprávnych skutkových a právnych záverov namietaných sťažovateľom.

Okresný súd sa vo svojom uznesení o schválení reštrukturalizačného plánu zaoberal skutočnosťami uvádzanými sťažovateľom v jeho podaní doručenom okresnému súdu 6. decembra 2007 a dospel k záveru, že tieto neodôvodňujú zamietnutie reštrukturalizačného plánu z dôvodov uvedených v § 154 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Samotná skutočnosť, že námietky sťažovateľa okresný súd nepovažoval za natolko právne relevantné vo vzťahu k rozhodovanej veci, aby sa s nimi vo svojom rozhodnutí jednotlivito vysporiadal, nemôže viesť v tomto prípade k záveru o porušení jeho práv.

Ústavný súd konštatuje, že neuvedením rozsiahlejšieho odôvodnenia v uznesení okresného súdu, ktorým by po právnoteoretickej stránke okresný súd odôvodňoval správnosť svojich záverov o neexistencii skutočností pre zamietnutie reštrukturalizačného

plánu podľa § 154 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, nemožno považovať za taký nedostatok rozhodnutia, ktorý by v danom prípade mohol dosahovať ústavnoprávny rozmer.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že argumentácia sťažovateľa a ním uvedený výklad zákona o konkurze a reštrukturalizácii, pokiaľ ide o zánik ním označených záložných práv, by bol prísne formálny a opomínajúci samotný zmysel a účel tohto zákona. V danom prípade z citovaných ustanovení zákona o konkurze a reštrukturalizácii nemožno vyvodiť záver o zákonne rozpornom postupe okresného súdu, keď zánik záložných práv sťažovateľa ako súčasť reštrukturalizačného projektu odobril.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť smerujúcu proti uzneseniu okresného súdu odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. júna 2008